

А. В. Півторак
В. О. Корнієнко

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗБРОЙНИХ СИЛ США ТА КИТАЮ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Тези присвячені порівняльній характеристиці збройних сил США та Китаю, аналізують їхні структури, технологічне оснащення та глобальні впливи.

Ключові слова: збройні сили США, збройні сили Китаю, порівняльний аналіз, військова структура.

Abstract

The theses are dedicated to a comparative analysis of the armed forces of the USA and China, examining their structures, technological equipment, and global influences.

Keywords: US armed forces, Chinese armed forces, comparative analysis, military structure.

Вступ

Збройні сили Сполучених Штатів та Китаю є двома наймогутнішими військовими структурами світу, кожна з яких відіграє ключову роль у формуванні світового порядку. Обидва ці гіганти інвестують значні ресурси у свої збройні сили, створюючи передові технології та військові стратегії, які мають за мету не лише захист власних інтересів, але й розширення своєї сфери впливу.

Основна частина

Збройні сили США ведуть свою історію ще від континентальної армії, утвореної 14 червня 1775 року. До складу сучасних збройних сил США входять 6 самостійних видів — армія (сухопутні війська), військово-повітряні сили, військово-морські сили, корпус морської піхоти, берегова охорона, космічні сили (новий вид, заснований 20 грудня 2019 року), а також частини і з'єднання резерву і національної гвардії. Усі види збройних сил підпорядковуються міністерству оборони США і лише берегову охорону в мирний час упідлеглено департаменту внутрішньої безпеки, за воєнного ж часу вона переходить під юрисдикцію міноборони.

ЗС США утворені з регулярного і резервного компонентів. Активний персонал становить 1 400 000 осіб (0,4% населення) та 860 000 (0,3%) перебувають у резерві. Резервний компонент містить резерви всіх шести видів і національної гвардії. Військовослужбовці нацгвардії, які поєднують бойову підготовку з роботою за основним фахом, належать до так званого організованого резерву. Неорганізований же резерв становлять особи, які мають достатній військовий вишкіл або які нещодавно закінчили службу у військах, тож не потребують додаткової підготовки.

В американській армії існує досить жорстка система підбору кандидатів на службу. При цьому вона є найбільшим роботодавцем, що забезпечує солдатів гідною зарплатою і конкурентоспроможним соціальним пакетом. Американці можуть проходити військову службу, починаючи з 17 років. Віковий ліміт — 42 роки. Після успішного проходження тестування кандидати підписують контракт терміном від 2 до 6 років.

Аби потрапити до лав контрактників, потрібно пройти тест ASVAB (Armed Services Vocational Aptitude Battery), який налічує 200 запитань. Він перевіряє рівень знань і ерудицію в царині математики, мови, електроніки, механіки тощо. Якщо здобувач хоче потрапити до еліти — військово-повітряних сил або берегової охорони, прохідний бал за цей тест має бути високим. Досить жорсткими і категоричними під час добору кандидатів є вимоги до їхнього фізичного стану, який перевіряють

тестом Army Physical Fitness Test (APFT). Він передбачає 35 відтискань в упорі лежачи, вправи для пресу (50 разів за 2 хвилини) і крос на 2 милі (3,2 км). Його потрібно пробігти не довше, ніж за 16,5 хвилини. Цей тест обов'язковий не лише для новобранців, які після кількох виснажливих тижнів навчання намагаються влитися до лав збройних сил, а й для діючих військовослужбовців: APFT вони проходять кожні 2 роки, а з віком нормативи дещо знижуються. Також слід зауважити, що до цього тесту допускаються люди у відмінній фізичній формі, параметри якої прописані окремим документом. Приміром, вага чоловіка зростом 170 см не має перевищувати 82 кг, а для жінки такого ж зросту граничною є вага 73 кілограми. Також усі кандидати піддаються обов'язковій перевірці на відсутність проблем із законом, вони повинні мати гарну кредитну історію і не мати татуювань на відкритих ділянках тіла [1-2].

Збройні сили Китайської Республіки – сукупність військ Китайської Республіки, яка раніше охоплювала територію континентального Китаю та зараз охоплює залишки юрисдикції, які включають острови Тайвань, Пенху, Цзінмень, Мацзу, та інші менші острови під контролем республіканських сил, таких як Тайпін у Південнокитайському морі.

Вони складаються з сухопутних військ, військово-морських сил (включаючи морську піхоту), повітряні сили та військову поліцію. Військові перебувають під цивільним контролем Міністерства національної оборони, агенція на рівні кабінету міністрів, яку контролює Законодавчий юань. Вони раніше називалися Національно-революційною армією (НРА) перед перейменуванням на збройні сили Республіки Китай в 1947 внаслідок виконання новооприлюдненої Конституції Республіки Китай. Вони також історично згадувалися як Національні збройні сили Китаю (НЗСК) перед створенням Китайської Народної Республіки та території континентального Китаю та поступової втрати міжнародного визнання у 1970-х роках від Організації Об'єднаних Націй та багатьох країн, як наприклад Сполучених Штатів Америки.

До 1970-х років та до закінчення воєнного стану, основна місія військових полягала в тому, щоб РК зрештою відбила материковий Китай від комуністично-контрольованої Китайської Народної Республіки (КНР) через такі кампанії, як Проект Національна слава. Поточна головна місія військових – захист островів, які залишаються під контролем РК, від можливого військового вторгнення з боку Народно-визвольної армії Китаю КНР, яке розглядається як головна загроза для РК у триваючій суперечці про неоднозначний політичний статус Тайваню починаючи з Громадянської війни в Китаї та капітуляції Японії.

У безпосередньому підпорядкуванні Генерального штабу на чолі з начальником Генерального штабу, який підпорядковується цивільному командному складу під керівництвом міністра оборони та президента РК, безпосередньо підпорядковані наступні командування:

- Сухопутні війська Китайської Республіки.
- Військово-морські сили Китайської Республіки.
- Морська піхота Китайської Республіки.
- Повітряні сили Китайської Республіки.
- Військова поліція Китайської Республіки.

Адміністрація берегової охорони була створена в 2001 році з пов'язаних поліцейських і військових підрозділів і управляється виконавчим юанем і може бути включена як військова гілка під час надзвичайних ситуацій, але здебільшого залишається під цивільним контролем.

У складі збройних сил Республіки Китай (армія, флот, повітряні сили) також існують об'єднані служби, такі як політичні військові сили, зв'язківці, військові медики, адміністративні сили, фінанси тощо. Посада заступника головнокомандувача Об'єднаними силами існує в збройних силах Республіки Китай. Останньою відомою особою, яка обіймала цю посаду, був мусульманський генерал-лейтенант Ма Чін-Чіанг [3-4].

Висновки

Збройні сили США та Китайської Республіки значно відрізняються за структурою, методами набору та стратегічними цілями. Американські збройні сили, які включають шість гілок, включно з космічними силами, вирізняються високим рівнем технологізації та глобальною присутністю. Вони вимагають від своїх кандидатів проходження жорстких відбіркових процедур, гарантуючи високу професійність військовослужбовців. З іншого боку, збройні сили Китайської Республіки фокусуються на захисті своїх територій і збереженні суверенітету, особливо в контексті конфлікту з Китайською

Народною Республікою. Їхня військова структура та стратегії адаптовані до потреб регіональної оборони.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Збройні сили США: бюджет, структура, відбір. URL: <https://armyinform.com.ua/2020/05/13/zbrojni-syly-ssha-byudzhet-struktura-vidbir-zarplata/>
2. Збройні сили США. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Збройні_сили_США
3. Збройні сили Китайської Республік. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Збройні_сили_Китайської_Республіки
4. Система народної самооборони Китаю налічує до восьми мільйонів осіб. URL: <https://armyinform.com.ua/2023/09/03/systema-narodnoyi-samooborony-kytayu-nalichuye-do-vosmy-miljoniv-osib/>

Півторак Андрій Валерійович – студент другого курсу спеціальності Комп’ютерні науки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: andriypivtorak2004@gmail.com

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри соціально-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: valkorney1958@gmail.com

Pivtorak Andriy – a second-year student specializing in Computer Science, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa, e-mail: andriypivtorak2004@gmail.com

Supervisor: **Kornienko Valerii** – Dr. of Political Sciences, Professor, Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa, e-mail: valkorney1958@gmail.com